

51260301 : สาขาวิชาพัฒนศึกษา

คำสำคัญ : ถอดบทเรียน/การเรียนรู้/สุขภาพชุมชน

พัฒนาจิตา โยคะนิตย : ถอดบทเรียนการเรียนรู้สุขภาพชุมชน ตำบลหนองสาหร่าย อำเภอพนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี. อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ : ผศ.ดร.นรินทร์ สังข์รักษา ผศ.ดร.ธีรศักดิ์ อุ่นอารมย์เลิศ และ อ.ดร.อุยง วีระนาวัน. 254 หน้า.

การวิจัยครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) มีวัตถุประสงค์เพื่อ
1) ถอดบทเรียนการเรียนรู้ด้านสุขภาพชุมชนตำบลหนองสาหร่าย อำเภอพนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี 2) ศึกษากระบวนการปฏิบัติที่ดีด้านสุขภาพของชุมชนตำบลหนองสาหร่าย อำเภอพนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี พื้นที่ในการศึกษาเลือกตำบลหนองสาหร่าย อำเภอพนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้นำชุมชนและประชาชน กลุ่ม/องค์กรชุมชน กลุ่มอาสาสมัครสาธารณสุข (อสม.) และบุคลากรสาธารณสุข เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้างและการทำบันทึกภาคสนาม โดยผู้วิจัยใช้การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก การสังเกตแบบมีส่วนร่วม การสนทนากลุ่ม และการวิเคราะห์หลังปฏิบัติ รวมถึงการวิเคราะห์

เอกสาร

ผลการศึกษาพบว่า ชุมชนหนองสาหร่ายมีทุนทางสังคมที่สำคัญ มีการสร้างการเรียนรู้ร่วมกันของคนในชุมชน มีการสร้างเป็นกระบวนการเรียนรู้ เพื่อให้เกิดแนวทางการปฏิบัติที่เป็นรูปธรรม ซึ่งปัจจัยสู่ความสำเร็จของชุมชนหนองสาหร่ายนี้จัดทำเป็นยุทธศาสตร์ของชุมชนอยู่ดีมีสุข การจัดกิจกรรมด้านสุขภาพก่อให้เกิดการทำงานร่วมกันของชาวบ้านจนประสบความสำเร็จ รวมถึงการจัดการความรู้และใช้ความรู้ที่มีอยู่ในตัวบุคคลของคนหนองสาหร่ายออกมาใช้ในการพัฒนา มีการทำงานที่เป็นระบบเป็นของตนเอง เป็นกระบวนการสำคัญที่ช่วยให้ก่อเกิดประชาคมสุขภาพตำบล โดยเริ่มต้นจากสิ่งที่มีอยู่และพัฒนาต่อจากฐานรากเดิมที่เข้มแข็ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้นำของชุมชน นับเป็นทุนทางสังคมที่สำคัญ ทั้งยังใช้ตัวแบบงานด้านสาธารณสุขสามารถเชื่อมโยงไปสู่การพัฒนาในมิติอื่นๆด้วย การพัฒนาของหนองสาหร่ายเป็นการพัฒนาชุมชนต้นแบบอย่างบูรณาการ ที่นำไปสู่ความเข้มแข็งของชุมชนหนองสาหร่าย

ภาควิชาพื้นฐานทางการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร ปีการศึกษา 2553

ลายมือชื่อนักศึกษา

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ 1..... 2 3.

51260301 : MAJOR : DEVELOPMENT EDUCATION

KEY WORD : LESSON/ LEARNING / COMMUNITY HEALTH CARE

PUNCHITA YOKANIT : LESSON LEARNING COMMUNITY HEALTH CARE OF NONGSARAI DISTRICT, PHANOMTHUAN, KHANCHANABURI. THESIS ADVISORS : NARIN SANGRAKSA, Ph.D., TEERASAK UNAROMLERD, Ph.D., AND LUYONG WERANAWIN, Ph.D. 254 pp.

This research study is based on the methodology of Qualitative Research. The purpose of this study were 1) to distill the Lesson of Community Health Care of Nong-Sarai District, Phanomthuan, Khanchanaburi 2) to study the good practice of healthy process for Nong-Sarai Community, Phanomthuan, Khanchanaburi. Key informations of this research received from community leader, people, Community Organization, Health Volunteer and health care personals. Research instruments are non-structured interview dual with field note. Researcher made a deeply interview together with observing, focus group discussion and After Action Review including the study of documentary analysis.

The results of this research are found that Nong-Sarai Community has the co-ordination of learning process in the community which we are aware that this community has the Social Capital. Apart from this, they also build the learning process in order to originate the concrete object in the community. Factor to bring Nong-Sarai to get successful is arranging the Community Health Care Strategy. Providing the healthy activities also creates the unity to this community. Community is people can join and bring there knowledge to enhance their living life to be better. They have their own work process by originating from their social capital which is an important thing to community develop health care center for the district. This strategy is the model of public health which can be applied to other development as appropriate. The study of Nong-Sarai community is the Integration that is led to the strength of this community.

Department of Education Foundation Graduate School, Silpakorn University Academic Year 2010

Student's signature

Thesis Advisors' signature 1. 2. 3.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความเอื้อเฟื้อจากหลายท่าน ผู้วิจัยขอขอบพระคุณผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกท่าน รวมทั้งแรงบันดาลใจในการทำงานในครั้งนี้ ขอขอบพระคุณ ผศ.ดร.นรินทร์ สังข์รักษา อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาจุดประกายงานวิทยานิพนธ์เล่มนี้รวมทั้งเอื้อเฟื้อข้อมูล เทคนิคต่างๆ และสละเวลาให้แก่ผู้วิจัย จนทำให้ผู้วิจัยประสบความสำเร็จในการทำวิทยานิพนธ์ ขอขอบพระคุณ ผศ.ดร.ธีรศักดิ์ อุ่ณอารย์เลิศ ที่เอื้อเฟื้อข้อมูลและคำแนะนำดีๆ ให้ ขอขอบพระคุณ อ.ดร.อุยง วีระนาวิณ ที่คอยกระตุ้นถาม ขอขอบพระคุณ รศ.ดร.คณิต เขียววิชัย ที่ให้คำแนะนำและช่วยเติมเต็มข้อมูลให้สมบูรณ์ ขอขอบพระคุณ ผศ.ดร.สุธิกาญจน์ ไชยลาภ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ที่ช่วยเติมเต็มข้อมูลในการทำวิจัยให้สมบูรณ์ รวมไปถึงคณาจารย์ภาควิชา พื้นฐานทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากรทุกท่านที่สั่งสอนและให้ความรู้

ขอขอบพระคุณ คุณวันเพ็ญ วิเศษสิงห์ หัวหน้าสถานีอนามัยบ้านสระลุมพุก คุณสิวโรจน์ จิตนิยม ประธานชมรมอสม. จังหวัดกาญจนบุรี คุณแรม เขียงกา เลขานุการนายกเทศบาลตำบลหนองสาหร่าย และชาวหนองสาหร่ายทุกท่าน ที่ให้ความอนุเคราะห์ด้านข้อมูลรวมถึงการสัมภาษณ์ และสละเวลามานั่งพูดคุยจนทำให้ผู้วิจัยได้รับประสบการณ์ต่างๆมากมาย ขอขอบพระคุณพ่อ-แม่ และสมาชิกภายในครอบครัวทุกคน ที่คอยให้การช่วยเหลือ ส่งเสริม สนับสนุน ผลักดัน จนทำให้มีวันนี้

ขอขอบคุณเพื่อนร่วมรุ่น (พัฒนศึกษา รุ่น6 ภาคพิเศษ) ทุกท่านที่ร่วมเรียนร่วมสนุกมาด้วยกันจนทำให้เวลาเรียนสั้นมาก ขอขอบคุณทุกความหวังดีและทุกความเอื้อเฟื้อจากทุกท่านที่มีได้เอื้อยาม

ผลแห่งความดีทั้งหมดที่เกิดขึ้นจากการทำวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้ ขอมอบแด่ผู้มีพระคุณทุกท่านที่มีต่อผู้วิจัย และคณาจารย์ทุกท่านที่ประสิทธิ์ประสาทความรู้ตั้งแต่ต้นจนถึงปัจจุบัน